

הכלל

א. נתיב אהבת הריע פרק א פסקה ג

- 1) ועוד יראה פ"י זה מה שאמר כי זה ספר תולדות אדם הוא כלל יותר, שר"ל כי זה ספר שהיא התורה ראוי הוא אל תולדות האדם שהם כלל המין ואליהם שייך הספר הזה לא אל הפרט, כי הפרט במה שהוא פרט בודאי ובאין ספק הוא יש בו קצת שנוי במה שהוא פרט זה, ואין התורה רק אל הכלל במה שהוא כלל.
- 2) ולכך אמר כי זה ספר תולדות האדם הוא כלל יותר, כי כל התורה אינה רק שהיא צורת הכלל, ולכך התורה היא רמ"ח מצות עשה כמספר אברי האדם כמו שאמרנו למעלה, ודבר זה עמוק מאוד.
- 3) אבל פ"י ראשון עיקר שכך מוכח המדרש ועיין עוד ותמצא בחבור עין יעקב בהקדמת הכותב שמצא בחבור מדרש אחד וז"ל:
- 4) בן זומא אומר מצינו פסוק כולל יותר והוא שמע ישראל וגו'. בן ננס אומר מצינו פסוק כולל יותר והוא ואהבת לרעך כמוך.
- 5) שמעון בן פזי אומר מצינו פסוק כולל יותר והוא את הכבש האחד תעשה בבוקר וגו'.
- 6) עמד ר' פלוני על רגליו ואמר הלכה כבן פזי דכתיב ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן.

ב. ספר דרך חיים - פרק ג משנה י

...אין האדם הפרטי בלבד בעולם, אבל יש לאדם מציאות מצד הכלל במה שהוא תוך הכלל ומצטרף אל הכלל וצירוף זה שהוא מצורף אל הכלל מדרגה בפני עצמו מה שהאדם הוא מצטרף אל הכלל והוא בתוך הכלל, כי בודאי הפרט מדרגה בפ"ע והכלל בפני עצמו ודבר זה ברור, ואלו ד' דברים כוללים כל מציאות האדם.

ג. שיחות הרב צבי יהודה על התורה / פינחס / סדרה א - תשל"ב

אנו נמצאים בעולם הזה, ואנו מסתכלים זה על זה וחושבים שמה שאנו רואים זהו האדם. אבל "האדם יראה לעינים". אנו רואים רק מציאות של צללים. הגופניות היא רק החיצונית של המציאות, היא רק הצל. אבל לפי ערך גדלות הקדושה, יש יותר מקום להיפגש עם עצם הנשמה... כשם שיש סתרי תורה, כך יש סתרי מציאות. ובסתרי המציאות, ישנו מצב כזה של פגישת ערכי נשמות, פגישה מסתורית, מיסטית. יש על כך פרק ב"אורות הקודש". הנשמה זהו האדם האמיתי והפנימי, זאת מציאות האמיתית. פה אנו נפגשים עם הופעת כוחות אדירים של קדושה, שייחודם הוא קנאות קדושה, גדולה ואלוהית.

ד. שיחות הרב צבי יהודה תרומה תשל"ה-תשל"ג

שכינה היא כלל-ישראל. שכינה היא כללות נשמות ישראל. השכינה היא אנחנו, היא בתוכנו, היא ישראל אורייתא וקודשא-בריך-הוא, דבר ד' המחיה אותנו... "ושכנתי בתוכם" הוא המציאות הנשמית החיונית הנצחית שלנו מאז ולעולמי עולמים: "... ושכנתי בתוכם - "אני נמצא בתוכך".

11. ספר שם משמאל פרשת משפטים - ושקלים שנת תרפ"ג

ע"י תשובה שנשבר לב כל אחד בקרבו והוא רואה את כל מציאותו מצד זולתו והכלל כולו אז אפשר להיות כאיש אחד בלב אחד, שכל אחד נעשה כאילו הוא אבר מן הכלל... וידוע שנפשות ישראל כולם אחד רק החומר מפסיק ומפריד, והם שנעשו נפשות מובדלות מן החומר שבו כולם כאיש אחד בלב אחד.

ה. אוצרות הראיה ד עמוד 158

שמעו אלי עמי, מתוך נשמותי אני מדבר עמכם, מתוך נשמת נשמותי, מתוך קשר החיים שאני קשור בכולכם, ואתם כולכם קשורים בי, מתוך אותה ההרגשה שאני חש אותה עמוק יותר מכל הרגשות החיים שלי, שאתם רק אתם, רק כולכם, כולכם, כל נשמותיכם, כל דורותיכם, רק אתם הנכם תוכן חיי, בכס אני חי, בכס, בחטיבה הכוללת של כולכם יש לחיי אותו התוכן, שהוא קרוי חיים, מבלעדכם אין לי כלום, כל התקוות, כל השאיפות, כל הערך של שיווי החיים, הכל אני מוצא בקרבי רק עמכם, ואני זקוק להתקשר עם נשמותיכם כולכם, אני מוכרח לאהבה אתכם אהבה אין קץ, אי אפשר לי להרגיש שום הרגשה אחרת, כל האהבות הקטנות עם הגדולות שבכל תהלוכות חיי, הכל אצורות הן באהבתכם, באהבת כלליתכם הכלל שכל הפרטים שלכם בו היום וחיים.

כל אחד מכם, כל נשמה בודדת, שמכלל כולכם, הוא ניצוץ גדול וחשוב מאבוקת אור עולמים, המאירה לי את אור החיים. אתם נותנים לי תוכן, לחיים, לעבודה, לתורה, לתפלה, לשירה, לתקוה. דרך הצינור של הויתכם אני חש את הכל, אני אוהב את הכל.

על כנפי הרוח של חבתכם אני מתנשא לאהבת האלהים, והיא מתחייבת לי, מתבררת אצלי, משתלבת בלבבי, מתחצצחת ברעיוני. עמכם, עמי, אומתי, אמי, מקור חיי, עמכם אני מעופף למרחבי עולם. עם נצחכם אני חי חיי נצח, עם פארכם אני מלא הוד ותפארת, עם ענותכם אני מלא מכאובות, עם הצער שבנשמתכם אני מלא מרורות, עם הדעה והתבונה שבקרבתכם הנני מלא דעה ותבונה. אוצר חיים הוא לי כל קצב כל חק של מעמד רגליכם. ארצכם, ארץ תקותכם, קודש היא לי, שמיה לי מקור החן, מקור פאר העולמים, כרמלה ושרונה מקור התקוה, מקור הברכה, מקור שון החיים, שיתה ושמירה עוטים לפני הוד ויפעת עד.

ו'. גבורות השם, פרק ס.

אמנם דבר זה בפרטים שכל אחד ואחד יש בו שלושה דברים. אמנם כלל האומה הישראלית יש בה ענין רביעי והוא חיבור הכלל ביחד, כי יש בכלל מה שאין בפרט.

נתיבות עולם ח"ב נתיב הכעס, פרק ב.

"...ולפיכך ראוי שיהיה נחשב הפורש מן הציבור שהוא פורש מן הש"י ודבר זה מבואר".

דרך חיים ג, י.

וצירוף זה שהוא מצורף אל הכלל מדרגה בפני עצמו, ומה שהאדם מצורף אל הכלל והוא בתוך הכלל. כי בודאי הפרט מדרגה בפני עצמו והכלל מדרגה בפני עצמו ודבר זה ברור.

דרך חיים ב, ב.

מפני שנחשב מילי דציבור מילי דשמיא, והוא בכלל חפצי שמים שהם מותרים וזהו שאמר שיהיה כוונתו לשם שמים בשביל טובת הציבור, שהוא מילי דשמיא.

דרך חיים ב, ב.

כמו שהכללים הם עומדים לעד ואין הכלל שהוא הציבור נחשב כמו הפרט, שהפרטים הם החולפים ומשתנים, אבל הכלל עומד לעד, אפילו אם זה הציבור שהיה עוסק עמו גם כן עבר וחלף מכל מקום שם ציבור עליהם, שהוא הכלל שהכלל מקויים ועומד במה שהוא כלל.

דרך חיים ג, י.

"יש לאדם מציאות מצד הכלל במה שהוא תוך הכלל ומצטרף אל הכלל".

על

9.11. אור החיים, דברים כב יג, ד"ה ואמרו

השכינה שהיא כללות ישראל. (ע"ע הגר"א תיקוני זוהר, תיקון כא דף נו. מובא על-ידי רבינו, לנתיבות ישראל א, עמ' רכג.)
11.ג. סנהדרין לט.

כל בי עשרה, שכינתא שריא.

א. ספר רסיסי לילה - אות נד

... "ונהנין מזיו השכינה" וידוע דשכינה הוא מה שהשם יתברך שוכן בתוך לבבות בני ישראל דעל כן היא נקראת כנסת ישראל
דזהו מה שהקב"ה לבן של ישראל דכלל מעמקי לבבות דבני ישראל שהוא כלל הכנסיה הוא כלל שכינתו יתברך מה ששוכן
בתוכם גם בעולם הזה. אלא שבעולם הזה הוא בהעלם עצום במעמקי לבבו ובעולם הבא הוא מבהיק ויוצא ממעמקי הלב של כל
אחד אל הגילוי להיות נהנה מזיוו.

4.א. סידור הרמ"ק

... וסוד שכינה בגלות היינו נשמותן של ישראל מפוזרות... וקלפה מפסיק בין נשמה לנשמה.

5. שפת אמת ספר דברים - פרשת ואתחנן - שנת [תרמ"א]

במדרש כי מי גוי גדול כו' סמיכת ק"ש לתפלה. פי' בכל קראנו אליו שיהי' כל הקריאה רק אליו ית' להתבטל אליו. ואז נעשה
קרוב כמ"ש קרוב ה' לכל כו' יקראוהו באמת. וזה באמת ע"י ביטול לכללות ישראל כמ"ש במד' ציבור לעולם נענין.

8. אורות עמוד קנא

א. כל מה שנוגע לישראל ומהותו אינם דברים מוגבלים כחוג הפרטי המצומצם, אלא הם מרוכזים בחוג מיוחד, ומשפיעים
מתוך המרכז על ההיקף כולו. ישראל בעמים, ארץ-ישראל בארצות, תורת ישראל בתורות ואמונות כולן, הנם שלשה מרכזים,
שאוצרות חיים ואורות עולמים גנוזים בהם להיות מזינים את כל העולם כולו, מעלים ומקדשים אותו.

לעולם יכנס אדם שיעור שני פתחים ואח"כ יתפלל. בא להורות, כי המתפלל בביהכ"נ, עליו לשום לבו לבי ענינים, בתחילה להסיר מעליו סבל מחשבותיו העמוסות רק בצרכי השעה וחיי החומר בתאותיו, זהו פתח אחד. והשני, לרומם נפשו אל הצרכים המוסריים - שהם באמת צרכי הכלל כולו. כי צרכי הכלל מתלכדים תמיד עם הצרכים המוסריים. כי חיי הכלל לא יתכנו להיות טובים רק עם הליכות צדק ויראת ה'. ואח"כ יתפלל, שלא ישים עיקר תפילתו רק צרכי עצמו ועניני החומר כי תכלית התפילה להתרומם עליהם.

. תלמוד בבלי מסכת נדה דף לב/ב

תא שמע בסוד אלוה עלי אהלי וכיון שבא לאויר העולם בא מלאך וסטר על פיו ומשכחו כל התורה כולה שנאמר לפתח חטאת רובץ ואינו יוצא משם עד שמשביעין אותו ...

11

אה"ק ג קז

האמונה האלהית מבארת את הגודל והעז שיש לרצון האדם והכרתו, לכשישתלם בכל מילואו, שכמובן לא יתבאר הדבר בבירור כי אם על ידי ידיעה שלמה בכל היש כולו, לפי מדת הגודל היותר אפשרית. ונשאר לעולם החק, שדעת ד' באה מדעת מעשי ד', והאמונה היא מקפת את כל הידיעות, לעשות חטיבה כללית מכל הפרטים כולם, ובזה היא נותנת חיים נצחיים לכל הזוכים לאורה, והיא מחיה בלשד פנימיותה את המוסר, את חיי החברה, ואת חיי היחיד, כשם שהיא מחיה את כל העולמים כולם, מראש ועד סוף, שכולם יחד הנם אדם אצילי, צדיק עליון, שנאמר עליו בצדק צדיק באמונתו יחיה.

והצדיק היחיד הפרטי שואב הוא את אור צדקו משפעת טל צדיק עליון, של אדם עילאה זה, הכולל כל היצור כולו שכולו, ביחד שואף ופועל טוב נפלא, אשר כל רעיון לא יכילהו, ומנובלות אורו כל טוב נמצא, וכל עדן וגן. וכל נשמה ועולם מתמלא רוח חיי עדנים, רוח גבורה וקדושה, עד כדי לתן מלכות למלכים, נבואה לנביאים, שירה לשרים, גבורה לגבורים, וצדק לצדיקים.

כשהדאגה הרוחנית הפרטית מתגברת בלב, אז נשכחים עניני הכלל כליל. האומה, העולם, העולמים, גורלם, שעשועם, חיותם והשתלמותם, כל השאיפות הללו, החיות ונשגבות לעד, נדמות כשר בשירים על לב רע. האדם מתקטן, נעשה כנקודה זעירא, שחורה ותשוכה. ובהצטמקות פנימית זוכר הוא את ימי הגדולה, את חזיונות קדשו ושיטותיו העליונות, ובגודל ואומץ עולה הוא ממעמקי שאול תחתית למרומי מעל, וד' אור לו.

6א. ספר גבורות השם - פרק ט

אמנם דבר זה בפרטים שכל אחד ואחד יש בו שלשה דברים, אמנם כלל האומה הישראלית יש בהם ענין רביעי והוא חבור הכלל ביחד כי יש בכלל מה שאין בפרט ...

3. אורות התורה עמוד יא

כל הלומד תורה הוא מוציא מהכח אל הפעל את מציאות חכמתה מצד נפשו, ובודאי אינו דומה האור המתחדש מצד חיבור התורה לנפש זו לאור הנולד מהתחברותה לנפש אחרת, ואם-כן הוא מגדיל התורה ממש בלמודו, וכיון שהקב"ה רוצה שיגדיל תורה, הדרך הישר הוא שילמד האדם מצד אהבתו את האור הגדול, שרוצה השי"ת בגילוי מציאותו, שיתגדל יותר ויותר. ומכל-שכן לחדש בתורה, שהוא ודאי הגדלת התורה ממש באור כפול.

7. עין איה / ברכות א / פרק ראשון-מאימתי / כ. ברכות ד/ב

ד' שפתי תפתח כתפילה אריכתא דמיא... יש בזה הערה, כי אף שצריך האדם שישים כל מעייניו על ישועת הכלל, מ"מ צריך הוא להיות עסוק ג"כ בשלמותו הפרטי, אלא שצריך שתהי' כוונתו להאחד ע"י שלמותו אל הכלל, ובזה אינינו נפרד מהכלל גם בהיותו עסוק בשלמותו הפרטי.

7א. ספר ארחות צדיקים - שער יראת שמים

ועבור שהנשמה באה מלמעלה מכסא הכבוד, על כן הגוף, שהיא שרויה בו, יש בו דמיון של כל העולם, ועל כן נקרא האדם "עולם קטן". הנשמה היא דומה לבוראה, והגוף דומה לעולם התחתון והעליון.

אורות ישראל / פרק ט / ד

בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, מְגֹדֵל וְעַד קָטָן, אֹר אֱלֹהִים חַיִּים בְּיַפְעַת קִדְשׁ בּוֹעַר וּמְאִיר, "וְהַסּוֹטֵר לֹעֵז שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּאֵלוֹ סוֹתֵר לֹעֵז שֶׁל שְׂכִינָה, שֶׁנֶּאֱמַר מוֹקֵשׁ אֶדָם יִלַּע קִדְשִׁי" 181. הַדְּמִיּוֹן הַרוּאֵה בְּהוֹפְעָתוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוֹפְעָה אֱלֹהִית מְשֻׁכְּלֶלֶת, הוּא תוֹלְדָה שֶׁל הַנִּיּוֹץ הַנְּבוּאִי, שֶׁהוּא נִמְצָא רַק בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל.

6. אה"ק ג קסב

העין הפקוחה רואה את החיים המתפשטים בכל ההויה, בכללותה ובפרטיותיה. מביט ומקשיב לעלויותיהם וירידותיהם של כל הפרטים, מאחד בשכלו את נשמת האדם, מדעו ושאיפת רצונו עם כל ההויה, והכחות היותר נמוכים מצומצמים ונרדמים, ומגביה למעלה את ציורו, עד רם ונשא.

12א. אורות קמט

כל מה שבא בדברי תורה שבכתב ושבועל פה, שיוכל לרפות קצת את האהבה של ישראל, אפילו ביחש לרשעים היותר מוחלטים, הם נסיונות וביירוים לאדם איך שיעלה על מדרגה עליונה של אהבת השי"ת, עד שימצא לו דרך בין הסתירות כולן, ואהבת ישראל ואהבת הבריות תשאר בלבבו חיה וקימת בלא שום גרעון ופקפוק בעולם.

6

3ה. ספר שמירת הלשון ח"א - שער התבונה - פרק ו

"ומי פֶּעַמָּה יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאַרְצָה", וְכִתְיָב (בְּרֵאשִׁית מ"ו כ"ו), "כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְבֵית יַעֲקֹב" וגו' וְלֹא פְתִיב נְפֹשׁוֹת לְהוֹרוֹת לָנוּ שֶׁכָּל נְפֹשׁוֹת יִשְׂרָאֵל לְמַעַלָּה הֵם כְּמוֹ נֶפֶשׁ אַחַת, אֵךְ שֶׁכָּל אֶחָד - יֵשׁ לוֹ בְּחִינָה בְּפָנָי עֲצֻמוֹ, כְּמוֹ הָאָדָם בְּכֻלּוֹ, אֵף שֶׁבְּדַרְךָ פֶּלֶל הוּא אִישׁ אֶחָד, מִכָּל מְקוֹם יֵשׁ לוֹ אֵיבָרִים שֶׁהֵם רְאשִׁים לוֹ כְּמוֹ הָרֵאשׁ וְהַלֵּב וְיֵשׁ שְׂתַחֲתִיָּהֶם כְּמוֹ הַיָּד וְהָרֶגֶל.

5א. רש"י סוכה דף נג/א

אם אני כאן הכל כאן - דורש היה לרבים שלא יחטאו בשמו של הקדוש ברוך הוא, אם אני כאן הכל כאן כל זמן שאני חפץ בבית הזה, ושכינתי שרויה בו יהא כבודו קיים ויבאו הכל כאן, ואם תחטאו ואסלק שכינתי, מי יבא כאן.

5ב. תוספות סוכה דף נג/א

אם אני כאן - ...כנגד ישראל היה אומר וחביב עליו קילוסן של ישראל מן הכל שנאמר (שמואל ב כג) ונעים זמירות ישראל וכתוב (תהלים כב) ואתה קדוש יושב תהלות ישראל.

. בתי מדרשות חלק א - פרקי היכלות רבתי פרק לא אות ד

אמר ר' עקיבא בכל יום ויום מלאך אחד עומד באמצע הרקיע ופותח ואומר "ה' מלך" ... וכל צבא מרום עונין אחריו עד שמגיע לברכו. כיון שמגיע לברכו חיה אחת יש ששמה ישראל וחוקק על מצחה "עמי ליי" עומד באמצע הרקיע ואומרת "ברכו את ה' המבורך" וכל שרי מעלה עונין אחריה: "ברוך ה' המבורך לעולם ועד" עד שלא יגמור דבריו רועשים ורועדים האופנים ומרעידים את כל העולם ואומרים ברוך כבוד ה' ממקומו. ואותה חיה עומדת באמצע הרקיע עד שרועדים כל שרי מעלה וטפסרים וגדודים וכל המחנות וכל אחד ואחד בעמדו ואומר לחיה "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד" (דברים ו ד):

11. אורות הקדש ד עמוד תקב

...אכן אחת היא האמת העומדת לעד, ואמת זו חקוקה היא במצחה של החיה השמימית, המתהלכת על הארץ, בתבנית גוי ששמה ישראל.

2. אורות עמוד קנא

ישראל בעמים, ארץ-ישראל בארצות, תורת ישראל בתורות ואמונות כולו, הנם שלשה מרכזים, שאוצרות חיים ואורות עולמים גנוזים בהם להיות מזינים את כל העולם כולו, מעלים ומקדשים אותו.

3. אורות ישראל / פרק ג

הַצְמָאוֹן לְהַבְלֵעַ כְּלוּ בְרוּחַ יִשְׂרָאֵל צְרִיף הוּא לְהַתְגַּבֵּר. לְחֶשֶׁב יִשְׂרָאֵלִיּוֹת, לְהַרְגִישׁ יִשְׂרָאֵלִיּוֹת, לְחַיּוֹת חַיִּים יִשְׂרָאֵלִיִּים, לְרָאוֹת בְּשִׁמְחַת יִשְׂרָאֵל, זֹאת הִיא מְגִמָּה עֲמֻקָּה גְבוּהָה וְרַחֲבָה, מְלֵאָה... אֲדָם מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁהוּא רוֹצֵה לְזָכוֹת לְאוֹר חַיִּים בְּאֶמֶת, צְרִיף הוּא שְׂיִסְפִּים לְהַיּוֹת שׁוֹתֵל עֲצָמוֹ בְּקִנְסֵת-יִשְׂרָאֵל בְּכָל לְבוֹ בְּכָל חוֹשְׁיוֹ וְכַחוֹתָיו הַגְּשָׁמִיִּים וְהַרוּחָנִיִּים...

3. שמונה קבצים א תרי.

על ידי התורה סופג האדם אל תוכו את נשמת ישראל, ואדם מישראל אי אפשר לו לחיות חיים שלמים כי אם בנשמת ישראל שתחיה אותו.

4. רמב"ם יד החזקה - הלכות תשובה פרק ג

(יא) הפורש מדרכי צבור ואף על פי שלא עבר עבירות אלא נבדל מעדת ישראל ואינו עושה מצות בכללן ולא נכנס בצרתן ולא מתענה בתעניתן אלא הולך בדרכו כאחד מגויי הארץ וכאילו אינו מהן אין לו חלק לעולם הבא ...

4. עין איה ברכות 26

מהדר אפי' לבי כנשיתא. גם בזה יש רמז, שהכלל הוא נכון רק אם הכוונה של אותו הפורש לפרש מן הציבור לחלוטין, ולדרוך בעצמו בדרך עבודה כפי חזיון לבבו, אז אפי' יהי גדול שבגדולים הוא בכלל הרשעים, אבל אם מגמת פניו הוא נכלל ומשתתף עם הציבור אלא שלפעמים צריך ללכת בדרכי עבודה לפי ערכו ומצבו, לית לן בה.

. אורות עמוד קעא שורה 13

...ואין צדיק בעולם, שיגיע לקרסוליה של כנסת ישראל כולה. ומובן בזה, שהבריאות והיתרון הגשמי של כללות ישראל זהו היסוד לאור העולם, לקודש העולם, לגילוי האלהות בעולם...

3. שערי אורה ר' יוסף גקטילה, (בסוף שער ב)

רוב התפילות שמתפלל היחיד נפסדות ונאבדות, כי אחת מני אלף לא יוכל להתכוון בתפלת היחיד בענין שתהא ראויה להתקבל. (עע: זהר ח"א דף רלד, תענית דף ח ע"א):

9. חסד לאברהם השקת יט

הבי' ירגיל עצמו להכניס אהבת בני אדם בלבו, ויאהוב הכל כאלו היו אחיו, ויותר מזה עד שיקבע בלבו אהבת בני אדם כלם ואפילו הרשעים יאהב אותם בלבו, ויאמר מי יתן ויהיו אלו צדיקים שבים בתשובה ויהיו כלם נביאים, ויראה מאמר אוהב נאמן לכל ישראל אמר ומי יתן כל עם ה' נביאים, וכמה יאהב אותם בהיותו מזכיר במחשבתו טובות אשר בהם, ויכסה מומם, ולא יסתכל בנגעיהם, אלא במדות הטובות אשר בהם, ויאמר בלבו אלו היה העני המאוס הזה בעל ממון רב כמה הייתי שמח בחכמתו, כמו שאני שמח בחברת פלוני, והרי זה אלו ילבישוהו הלבושים הנאים כמו פלוני, הרי אין בינו לבינו הבדל, אם כן למה יעדר כבודו בעיני, והרי בעיני ה' חשוב ממנו, שהוא נגוע מדוכה עוני ויסורין ומנוקה מעון, למה אשנא מה שהקב"ה אוהב, ובזה יהיה לבבו פונה אל צד הטוב, ומרגיל עצמו לחשוב במדות הטובות הנזכרים כלם. וזמש"ל:

17. רמב"ם הלכות ממרים פ"ב

כשם שהרופא חותך ידו או רגלו של זה כדי שיחיה כולו כך בית דין מורים בזמן מן הזמנים לעבור על קצת מצות לפי שעה כדי שיתקיימו כולם כדרך שאמרו חכמים הראשונים חלל עליו שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה:

17. הרדב"ז על האתר

אין המשל הזה צודק אלא א"כ אנו רואין את כל ישראל כאילו הם גוף אחד ואף על פי שגופין מחולקין הם כיון שנשמותיהם ממקום אחד הוצבו הרי הם כגוף אחד, כי הנשמה היא העיקר, ודע זה.

8. ספר מקור מים חיים - פרשת בראשית

ק) ובריש ס' מדרש פינחס החדש כתב ז"ל, בשם הרה"צ ר' גדליה מליניץ זצלה"ה שאמר בשם רבו הרה"צ המוכיח זצלה"ה אשר משיח יהיה מלמד זכות טוב על כל ישראל אפילו על הרשעים, שהם צדיקים, אז זיאי זענין גירעכט, ומחמת הזכות שילמוד זכות עליהם יחזרו בתשובה ועל ידי זה יהיו נגאלים, כי בתשובה נגאלים, והיה אומר, צדיק קטן אוהב רשעים קטנים, וצדיק גדול אוהב רשעים גדולים, אבל משיח יהיה אוהב ומלמד זכות אפילו על רשעים גמורים, וכל מי שמלמד זכות על כל הברואים הוא מבחינת משיח כו' ע"ש, ולפי שידוע שהרב המוכיח היה נאמן ביתו של הבעש"ט, לכן ברור בעיני שקיבל דבר זה מפי הבעש"ט זי"ע בעזרת השי"ס.

האהבה הגדולה, שאנחנו אוהבים את אומתנו, לא תסמא את עינינו מלבקר את כל מומיה, אבל הננו מוצאים את עצמיותה, גם אחרי הבקורת היותר חפשית, נקיה מכל מום. כולך יפה רעיתי ומום אין בך.

11. אוצרות התורה / פרשת ואתחנן

הרב יוסף דב מבריסק (בנו של ר' חיים) חידש לנו חידוש גדול מה בין "תפלה בציבור" ל"תפילת הציבור". הראשון הוא של עשרה בודדים הנעמדים להתפלל ביחד. אבל הם עדיים בבחינת יחידים. והשני הוא שנציג הציבור (ש"ץ) נעמד והוא מדבר בשם כולם. זוהי תפילה של כלל הציבור, כגוף מחוטב. הרמב"ם בהלכות תפילה ביאר "תפילה בציבור" עד לפרק שביעי. אבל בתחילת פרק השמיני כתב "תפילת הציבור נשמעת תמיד ואפילו היו בהן חוטאים, אין הקב"ה מואס תפילתן... וכיצד היא תפילת הציבור? יהיה אחד מתפלל בקול רם והכל שומעים" (פ"ח אד). כלומר, כאן מגיעים לרוממות יצירת גוף חדש עליון, ושמו "ציבור" (ואין דומה לכך עשרה הנעמדים יחד, וכל אחד מהם מתפלל רק לעצמו). ומזה מובן מדוע ע"פ סוד יש נזק גדול כאשר קולו של המתפלל נשמע לזולתו (עיי'ן זהר א/רט): מה שאין כן כאשר ש"ץ מייצג את כולם כי אז יש דרגא הגבוהה יותר, ומותר להשמיע קול.

ד. הטבע העולמי וכל יציר פרטי, ההיסטוריה האנושית וכל איש יחידי ומעשיו צריכים להיות מסוקרים בסקירה אחת, כתוכן אחד בעל פרקים שונים, ואז ממחרת האורה של הדעה המביאה לידי תשובה לבא.

(א) ספר גבורות השם - פרק ס

אמנם דבר זה בפרטים שכל אחד ואחד יש בו שלשה דברים, אמנם כלל האומה הישראלית יש בהם ענין רביעי והוא חבור הכלל ביחד כי יש בכלל מה שאין בפרט...

(ב) ספר חדושי אגדות חלק ראשון עמוד פ - מסכת שבת

כאשר האדם יחידי, לא נמצא הצלם האלקי אצל האדם הפרטי שהוא חמרי, אבל כאשר הם שנים [נמצא הצלם האלקי, ודבר זה מבואר במסכת אבות (פ"ג) אצל שנים שיושבים ועוסקים בתורה וכו' כי האחד הוא כנגד מדריגה החמרית והשנים הוא נכגד הצורה וזה

(ג) ספר נתיבות עולם ב - נתיב הכעס - פרק ב

וכבר התבאר ענין הפרישה מדרכי הצבור, שהוא פרישה מן הש"י כי הוא יתב' נקרא אלהי ישראל, ולפיכך ראוי שיהיה נחשב הפורש מן הצבור שהוא פורש מן הש"י ודבר זה מבואר.

(2) בתי מדרשות חלק א - פרקי היכלות רבתי פרק לא אות ד

אמר ר' עקיבא בכל יום ויום מלאך אחד עומד באמצע הרקיע ופותח ואומר "ה' מלך" ... וכל צבא מרום עונין אחריו עד שמגיע לברכו. כיון שמגיע לברכו חיה אחת יש ששמה ישראל וחוקק על מצחה "עמי ליי" עומד באמצע הרקיע ואומרת "ברכו את ה' המבורך" וכל שרי מעלה עונין אחריה: "ברוך ה' המבורך לעולם ועד" עד שלא יגמור דבריו רועשים ורועדים האופנים ומרעידים את כל העולם ואומרים ברוך כבוד ה' ממקומו. ואותה חיה עומדת באמצע הרקיע עד שרועדים כל שרי מעלה וטפסרים וגדודים וכל המחנות וכל אחד ואחד בעמדו אומר לחיה "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד" (דברים ו ד):

(2) מדרש רבה בראשית פרשה א פסקה ד

(ד) בראשית ברא אלהים ששה דברים קדמו לבריאת העולם יש מהן שנבראו ויש מהן שעלו במחשבה להבראות התורה והכסא הכבוד נבראו. האבות וישראל ובית המקדש ושמו של משיח עלו במחשבה להבראות... רבי אבהו ברבי זעירא אמר אף התשובה ... ר' הונא ור' ירמיה בשם רבי שמואל בר ר' יצחק אמרו מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר.

(3) עולת ראייה א עמוד רעב

... וכל זמן שיחשוב האדם רק להשלים את עצמו, אפילו בשלמות רוחנית, אין זה בכלל קדושה. כי במצב הקדושה התרוממות האדם היא אל הטוב והישר מצד עצמו, כפי הכרת האמת המבוררת, מה שאין כן התשוקה לשלמות עצמו, שהיא נמשכת ג"כ מאהבת-עצמו הפרטית, שאינה זקוקה כי-אם לרגש הקיום הטבעי הנטוע בכל חי. על כן עיקר העבודה הרוממה היא להשלים את הכלל ולזכותו ולהיטיב לו, ומי ששם את העבודה הזאת נר לנתיבתו תמיד הוא באמת מתעלה לקדושה, כיון שאין מגמתו לאהבת-עצמו. אבל היחיד כשהוא לעצמו אי אפשר שיתעלה לקדושה לולא ההתרוממות למעלת הקדושה שע"י הרבים, לטובתם ולזכותם. וביותר מתגלה ערך העבודה הזאת בהכרת קדושת שמו ית', שלפי רוממות עליונותו תצויר העבודה אליו רק בהשלמת רצונו העליון, שנתן כח לטובים ולישירים בלבותם, להוציא את שלמות היצירה באדם מן הכח אל הפעל, המופיע בעיקר ברוממות קרן הכלל והרבים, בגילוי כחם וקדושתם. ועל כן אין היחיד אומר קדושה ואין דבר שבקדושה בפחות מעשרה, שהוא התחלת ציור הרבים בכללות. ולפי שעקר רעת הרשע הוא לא מצד ההרעה לעצמו, שחוטא חומס נפשו, כי אם מפני הרעה שבאה מזה אל הכלל כולו, "להפרע מן הרשעים שמאבדים את העולם שנברא בעשרה מאמרות", למדנו מתוך הקפידה שבהריסה הכללית, "עד מתי לעדה הרעה הזאת", שמקור הטוב וצדק הקדש במרומי מעלתו רק באוצר הכלל ינוח, ואלהים נצב בעדח אל.

(ג) מאמרי הראיה ב עמוד 523

ממקור לבבי הכואב על שברי בת עמי אשיב לכבודו על מכתבו היקר, שאני מעיד עלי שמים וארץ, שחבתי היא גדולה, ממש בכל לבבי ובכל נפשי, לכלל עמנו ולפרטיהם ולכל מפלגותיהם, מפני שאני מאמין באמונה שלמה, שכל חלק מהם הוא אבר מיוחד בשיעור הקומה הקדושה והנפלאה שהיא כנסת ישראל כולה במלוא מובנה... ברור לי, בהכרה ברורה ובאמונה שלמה, שגם מתוך הסיעות הסותרות זו את זו, יבנה על ידי עצת ד' גואל ישראל בנין עדי עד, שממנו תוסד גאולתנו השלמה... בכל סיעה ובכל תנועה ישנם בודאי דברים שאיני יכול להסכים עליהם, אבל זה לא יוכל לגרום, שאהבתי מלאת השלהבת היוקדת בי לעמנו הקדוש ולכל פרטיו תהיה נפגמת אפילו כחוט השערה והיא עומדת בקרבי במדה שוה למכבדי ולבוזי, את כולם אני אוהב בלא מצרים.

(29-69) ספר חדושי אגדות חלק שלישי עמוד ג - מסכת בבא קמא

ודע כי נבואת ירמיה הוא דומה לנבואת מרע"ה בענין מה, כמ"ש ז"ל במדרש (ילקוט שופטים תתקי"ט) כי עליו אמר הכתוב נביא כמוני יקים לך וגו' ואמרו מה משה עליו השלום היה נביא לכל ישראל וכן ירמיה היה נביא ליהודה וישראל. וזהו מה שאמרו כי חשדו את מרע"ה מאשת איש כי אמרו כי כלל ישראל הם מיוחדים להקב"ה והוא נקרא בעל ישראל דהיינו אל הכלל ואין מיוחד להיות נביא אל כלל ישראל, רק השם יתברך הוא אל כלל ישראל, ולכך אמרו עדת קרח כי אנכי ולא יהי לך מפני הגבורה שמענו כלומר מפי עצמו יתברך ודבר זה הוא אשת איש גמור כאשר נביא אחד אומר שהוא נביא אל כלל ישראל שלוקח אשתו. וכן ירמיה היה נביא לכל ישראל אמרו שזה הוא אשת איש כי כלל ישראל מיוחדים אל הקב"ה ולא לשום אדם. ופליגי, למאן דאמר שחשדוהו מזונה מפני שסבר כי בזמן ההוא לא היה חבור השם יתברך אל ישראל כמו אשה לבעלה כי בודאי הש"י נחשב איש לישראל וזה כאשר השם יתברך הוא עם ישראל ובאותו זמן היו ישראל כאלמנה כדכתיב (איכה א') היתה (יהודה) כאלמנה ולפיכך נחשב זה כאשר הי' ירמיה הנביא לכלל ישר', מה שלא תמצא בשאר נביאים, כמו מי שבא על הזונה. ולאידך מאן דאמר כי לא היה פירוד לגמרי שיהיו מסולקים מן הש"י ולכך אמר שחשדוהו מאשת איש. והכל תבין ממדריגת משה עליו

השלוש וממדרגת ירמיה שהם בפרט היו נביאים לכל ישראל לכך משה ע"ה היו חושדים אותו מאשת איש אבל ירמיה איכא מחלוקת מאן דאמר היו חושדין אותו מאשת איש ומ"ד בזונה והבן זה :